

Teräsrakenneyhdistys

Finnish Constructional Steelwork Association

Teräsrakennekatsaus 11/2024

Suunnittelijoiden ja työnjohtajien pätevyudet

Teräsrakenneyhdistys ry

Taustaa

- Uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025 ja sen myötä nykyiset maankäyttö- ja rakennuslain rakentamista koskevat pykälät kumotaan
- Tarkemmista koulutusvaatimuksista säätämisestä ei ole ollut voimassaolevassa maankäyttö- ja rakennuslaissa asetuksenantovaltuutta. MRL:n nojalla on annettu valtioneuvoston asetus suunnittelutehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä. Työnjohtotehtävien vaativuuksista ei ole annettu asetusta. Ympäristöministeriö on antanut ohjeet suunnittelu- ja työnjohtotehtävien vaativuusluokista sekä koulutussisällöistä suunnittelijoita ja työnjohtajia koskien
- Uuden Rakentamislain esityksen mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin suunnittelu- ja työnjohtotehtävän vaativuusluokan määräytymisestä sekä rakennustyön johtotehtävässä edellytettävästä koulutuksesta (niin sanottu ”pätevyysasetus”)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Mitä tapahtuu 1.1.2025 alkaen

- Suunnittelijoiden ja työnjohtajien pätevyyttä ei osoiteta jatkossa rakennusvalvontaan työ- ja tutkintotodistuksilla, vaan ympäristöministeriön valtuuttaman toimijan antamalla pätevyystodistuksella.
- Pätevyystodistusvaatimus tulee voimaan niissä rakennushankkeissa, joihin on haettu rakennuslupaa 1.1.2025 tai sen jälkeen. Luvan vireille tulopäivä ratkaisee lain soveltamisen.
- Lain muututtua suunnittelijoilla ja työnjohtajilla täytyy olla joko
 - Ennen vuotta 2025 myönnetty FISE-pätevyys tai lain voimaantulon jälkeen muun valtuutetun toimielimen myöntämä pätevyystodistus
 - tai siirtymäajan voi edelleen tulla hyväksytyksi tehtävään sillä perusteella, että on siihen aiemmin hyväksytty. Tässä on kuitenkin ainakin tällä hetkellä kuntakohtaista tulkintaa, sillä siirtymäajan pykälää on pidetty epäselvänä. Osa kunnista on ilmoittanut hyväksyvänsä vain juuri kyseisessä kunnassa tehtävää suorittaneet päteviksi ja osa niin, että muussakin kunnassa hyväksytty hyväksytään myös lain voimaantulon jälkeen. Tulkinnat varmastikin täsmentyvät jatkossa
 - Jos lupa on laitettu vireille tämän vuoden puolella tai sitä ennen, sovelletaan nykyisiä säännöksiä.
 - FISE on arvioinut että järjestelmämuutosten vuoksi uusia pätevyksiä ja uusintoja voidaan alkaa myöntää maalis-huhtikuusta alkaen

Mitä muutos käytännössä tarkoittaa

- Tähän saakka suunnittelijoiden ja työnjohdon pätevyys on osoitettu työ- ja tutkintotodistuksilla. Uuden rakentamislain mukaan pätevyys osoitetaan pätevyiksi myöntämään valtuutetun toimielimen myöntämällä pätevyystodistuksella.
- On todennäköistä (ja myös toivottavaa), että FISE toimii valtuutettuna toimielimenä entiseen tapaan. Myös muille toimijoille on jo valtuutetun toimielimen statuksia myönnetty
- Teräsrakenneyhdistys ry toimii FISE:n sihteerijärjestönä ja TRY:n pätevyyslautakunta vastaa Teräsrakenteiden suunnittelijan, Teräsrakenteiden asennustyönjohtajan ja Teräsrakennetehtaan työnjohtajan pätevyyksistä.
- Pätevyystodistus on valtakunnallinen ja voimassa kerrallaan enintään seitsemän vuotta.

Mitä muutos tarkoittaa teräsrakentajille

- Teräsrakentajien osalta ei tule olemaan muita lakisääteisiä pätevyksiä kun **Teräsrakenteiden suunnittelijan pätevyys**.
- Kantavien rakenteiden suunnittelutehtävien vaativuusluokkiin uudessa laissa on lisätty ”Erittäin vaativa kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä” (aikaisemmin vähäinen, tavallinen, vaativa ja poikkeuksellisen vaativa)
- **Teräsrakenteiden asennustyönjohtajan pätevyys** perustuu tällä hetkellä maankäyttö- ja rakennuslakiin sekä sitä täydentävään Ympäristöministeriön ohjeeseen (Ympäristöministeriön ohje rakentamisen työjohtotehtävien vaativuusluokista ja työjohtajien kelpoisuudesta YM4/601/2015). Lain 122 a §:n mukaan jos rakennuslupaa edellyttävä rakennustyö tai osa siitä on vaativaa, rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä että rakennustyössä on oltava ko. erityisalan työjohtaja. Uuden Rakentamislain mukaan Teräsrakenteiden asennustyönjohtajan pätevyys ei tule perustumaan lakiin mutta tätä pätevyyttä tullaan ylläpitämään ja myöntämään jatkossakin
- **Teräsrakennetehtaan työjohtajan pätevyys** on ollut alan tarvelähtöinen. Pätevyys on perustettu laadunvarmistamiseksi rakennustuoteasetuksen mukaisten CE-merkittyjen teräsrakennetuotteiden tehdasvalmistamisessa. Vaikka tämäkään pätevyys ei ole lakisääteinen, tätä pätevyyttä tullaan ylläpitämään ja myöntämään jatkossakin
- Voimassa olevat FISE-pätevydet kelpaavat pätevyyden toteamiseen FISE-pätevyyden voimassaolon ajan, kuitenkin enintään vuoden 2029 loppuun

Yhteenveto

- Koulutusvaatimukset esitetään tarkemmin uudessa ”pätevyysasetus” -luonnoksessa (Valtioneuvoston asetus rakentamisen suunnittelutehtävien ja työnjohtotehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä sekä tehtävissä edellytettävistä koulutuksista)
- Uuden Rakentamislain 83 § koskee suunnittelijoiden kelpoisuusvaatimuksia.
- Uutta pätevyyttä ei tarvitse hakea vuodenvaihteessa
- Voimassa olevat FISE-pätevydet kelpaavat pätevyyden toteamiseen FISE-pätevyyden voimassaolon ajan, kuitenkin enintään vuoden 2029 loppuun
- Lakisääteiset työnjohtoalat:
 - vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä
 - kiinteistön vesi- ja viemärlaitteiston rakentamisesta vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä
 - ilmanvaihtolaitteiston rakentamisesta vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävä
- Ei-lakisääteiset erityisalojen työnjohtopätevydet: Teräsrakenteiden asennustyönjohtajan ja Teräsrakennetehtaan työnjohtajan pätevyysvaatimukset säilyvät ennallaan

Yhteenveto - Teräsrakenteiden suunnittelijan pätevyys

- Suunnittelijan on osoitettava pätevyytensä tavanomaiseen, vaativaan, erittäin vaativaan ja poikkeuksellisen vaativaan suunnittelutehtävään ympäristöministeriön valtuuttaman toimijan antamalla todistuksella
- Koulutus ja työkokemus
 - Poikkeuksellisen vaativa: rakentamisen tai tekniikan alalla suoritettu ylempi korkeakoulututkinto sekä vähintään kuuden vuoden kokemus vaativista suunnittelutehtävistä
 - **Erittäin vaativa:** rakentamisen tai tekniikan alalla suoritettu korkeakoulututkinto, aiempi ammatillisen korkea-asteen tutkinto tai sitä vastaava sekä vähintään kahden vuoden kokemus vastuullisena vaativassa suunnittelutehtävässä toimimisesta
 - Vaativa: rakentamisen tai tekniikan alalla suoritettu korkeakoulututkinto, aiempi ammatillisen korkea-asteen tutkinto tai sitä vastaava tutkinto sekä vähintään neljän vuoden kokemus tavanomaisista suunnittelutehtävistä ja vähintään kahden vuoden kokemus avustamisesta vaativissa suunnittelutehtävissä
- Rakentamislaki 85§: *”Vaativassa, erittäin vaativassa ja poikkeuksellisen vaativassa tehtävässä rakennusvalvontaviranomainen voi lisäksi ottaa huomioon hankkeen erityispiirteet arvioidessaan suunnittelijan kelpoisuutta tehtävään. Rakennusvalvontaviranomainen voi perustellusta syystä kelpoisuuden toteamisen lisäksi arvioida, riittävätkö ilmoitetun suunnittelijan tosiasialliset ajankäytölliset voimavarat tehtävän suorittamiseen tai onko henkilö aikaisemmassa suunnittelutehtävässä edeltäneiden kahden vuoden aikana osoittanut kyvyttömyytensä samanlaiseen tehtävään.”*

Esimerkki (nykytilanne vs 1.1.2025 alkaen)

- **Poikkeuksellisen vaativa kantavien rakenteiden suunnittelutehtävä** (Ympäristöministeriön ohje rakennusten suunnittelijoiden kelpoisuudesta YM2/601/2015)
- Nykyiset **koulutusvaatimukset (FISE)**
 - Kyseiseen rakennesuunnittelutehtävään soveltuva rakentamisen tai tekniikan alan ylempi korkeakoulututkinto.
 - Vähintään 45 op rakennetekniikan sekä kyseessä olevien rakenteiden suunnitteluun ja toimintaan liittyviä opintoja, jotka sisältävät seuraavia opintosuorituksia:
 - rakenteiden mekaniikka (väh. 20 op) ja rakennesuunnittelumateriaali- ja valmistustekniikka ja materiaalimallit
 - teräsrakenteiden suunnittelu (väh. 10 op) ja teräsrakentaminen
 - Muun kuin rakennustekniikan tutkinnon suorittaneelta edellytetään FISEn hyväksymän Eurokoodi -koulutuksen sekä teräsrakenteiden harjoitustyön ja tentin suorittamista. Tällä varmistetaan teräsrungon stabiiliuden osaaminen.
- Koulutusvaatimukset uuden ”pätevyysasetus-luonnoksen” mukaan ovat vaadittujen opintopisteiden osalta samankaltaiset. Tähän asetusluonnokseen voi vielä tulla muutoksia vaatimusten osalta.
- Nykyiset työkokemusvaatimukset (FISE)
 - Vähintään 10 vuoden kokemus kantavien rakenteiden suunnittelutehtävistä, josta vähintään 6 vuotta V ja V+ luokan suunnittelutehtävistä tai avustamisesta Poikkeuksellisen vaativissa tehtävissä, sisältäen vähintään 4 vuotta vastuullisena suunnittelijana toimimista vähintään Vaativissa tehtävissä. Kokemukseen tulee sisältyä V+ luokan kohteita. Edellä mainittu 6 vuoden kokemus tulee olla hankittu tutkinnon suorittamisen jälkeen. Kokemuksen tulee sisältää kantavien teräsrakenteiden suunnittelua.
- Uuden Rakentamislain mukaan
 - erityissuunnittelijan kelpoisuusvaatimuksena on poikkeuksellisen vaativassa suunnittelutehtävässä kyseiseen suunnittelutehtävään soveltuva, rakentamisen tai tekniikan alalla suoritettu ylempi korkeakoulututkinto sekä vähintään kuuden vuoden kokemus vaativista suunnittelutehtävistä

Teräsrakennekatsaus

- Katsaukset järjestetään Teamsilla ja tilaisuudet ovat avoimia kaikille. Seuraavat tullaan järjestämään joka kuukausi aina perjantaisin
- Teräsrakennekatsaus on 15 minuutin mittainen ja sen aiheet tulevat käsittelemään uudistuvaa kansallista ja kansainvälistä lainsäädäntöä, standardointia sekä muita teräsrakentamiseen liittyviä päivänpolttavia teemoja.
- Teräsrakennekatsaukset tallennetaan ja ne ladataan TRY:n YouTube-kanavalle. Esitykset on ladattavissa TRY:n verkkosivuilta
 - Teräsrakennekatsaus 12/2025 13.12.2024

Teräsrakennekatsaus

Kiitoksia